

El final del Fòrum 2004 i la massa crítica a l'espera (un article d'Albert Punsola)

27/09/2004

ALBERT PUNSOLA

(/AUTOR/ALBERT-
PUNSOLA-44)

Periodista

 Em disposo a fer un tràmit burocràtic al club de natació de Premià de Mar i m'acosto al taulell. Mentre em presenten la paperassa, un rètol em salta a la vista: *Candaus per les guixetes, a la venda* . Un cop emplenat el formulari, la noia que atén el públic, catalanoparlant i amb aires universitaris, el completa i me'n dona una còpia. Li faig un

cop d'ull al paper i la retina incrèdula hi llegeix fins a 8 faltes de primera categoria en dues ratlles. El mateix dia a la tarda, en un centre comercial de Mataró, anuncien amb enormes banderoles una exposició de *Nines Ruses*. Dos dies després, em trobo que el diari barceloní que té nom per aturar una frase no ha pogut impedir que la mítica sèrie Star Trek aparegui com a Star Treck. Signa l'article la periodista especialitzada en televisió. La setmana culmina amb el descobriment d'un restaurant del Poble Sec que ofereix yescas -o sigui llesques-. Les faltes d'ortografia inunden cada cop més els rètols de botigues, les cartes dels restaurants, les sobreimpressions que apareixen a televisió, els subtítols de les pel·lícules. El llenguatge matemàtic també fa de les seves i, quan es combina amb elements idiomàtics, ens proporciona moments per un somriure trist. La setmana passada vaig escoltar un traductor simultani del Fòrum 2004 que deia que a la Terra hi havia bilions de persones! Què està passant? Les primeres causes solen buscar-se en el món educatiu. Un gran error perquè l'ensenyament no mou la societat sinó que es mou amb ella i aquí som davant d'un fenomen col·lectiu de més amplitud. El lúcid filòsof alemany Peter Sloterdijk apunta en la seva obra *La mobilització infinita* que el món occidental viu una forta crisi de la civilització de l'humanisme i de certs valors que l'acompanyen, com el racionalisme, el prestigi de l'autoritat intel·lectual i la cultura escrita, entre d'altres. No sabem l'abast d'aquesta tendència però de moment la vida quotidiana ens dona petits indicis de que alguna cosa pitjor que la ignorància s'està estenent. Sembla com si l'amor pel saber o el respecte per la precisió haguessin deixat de ser valors en si mateixos. De vegades es té la impressió que aquells que han pogut adquirir certs coneixements els deixen perdre per pura desídia. Sloterdijk potser vola massa amunt però no ha perdut el món de vista. En contraposició a un cert rigor formal en l'expressió o a la crítica argumentada, guanya terreny el que se'n diu tenir les idees clares i, jo hi afegiria, expressar-les en veu molt alta. Fins a quin punt es poden tenir les idees clares si hi ha deficiències en l'ús dels codis bàsics? Cadascú pot aportar la seva resposta. Per la meua banda, no confiaria massa en els coneixements literaris d'una persona que m'escrigués el nom de Shaeckespir d'aquesta manera. Abans he esmentat el Fòrum, un esdeveniment que ahir va acabar amb el lament, per part de moltes veus, que no hagi tingut l'impacte social esperat. Es busquen les causes d'aquesta frustració, per una banda, en allò que han fet o no han fet aquells que han pensat i dissenyat el Fòrum. Per altra, es discuteix sobre l'elecció de certs continguts i es critica la venda sota el segell del marketing. És veritat que en qualsevol esquema de comunicació poden fallar l'emissor i el missatge... però també ho pot fer el receptor. És curiós que en el cas que ens ocupa ningú hagi volgut fixar-se gaire en el receptor. Qüestionar el receptor ens porta a un terreny delicat. En fer-ho, s'obren interrogants més complicats que aquells que es deriven de qüestionar l'emissor o el missatge. Al cap i a la fi, no hi havia precedent del Fòrum i per tant els possibles errors de plantejament no deixen de ser les dificultats d'aquell que s'aventura per primer cop en un territori desconegut. I si en realitat els gestors del Fòrum han presentat de manera més que acceptable unes realitats complexes que, per aquesta condició, tenen uns límits clars en la seva simplificació? I si hi hagués un dèficit molt estès en els coneixements compartits que

dificultés la comprensió de moltes de les propostes del Fòrum i, més encara, que en alguns casos eliminés la motivació mínima necessària per acostar-s'hi? Ens agrada mobilitzar-nos fins a l'infinit però pensar poc? És un terreny ple de misteris. Per què es produeix una adhesió espectacular i immediata a un eslògan emocional com 'No a la guerra' i després un esdeveniment que aporta matisos, arguments i explicacions a aquell eslògan queda en segon terme? Hi ha una manera millor de pensar tot això, sense caure en preguntes especulatives que comencen a angoixar, i no és altra que atènyer-se als fets tal com són. A partir d'aquí l'acollida popular al Fòrum, tal com ha estat, ens dóna la mesura real de la societat que tenim, de les seves contradiccions i de les seves limitacions. En els inicis del Fòrum, el moviment contrari a l'esdeveniment va mobilitzar molts recursos. Així, va arribar a formar una massa crítica d'*enragés* que va originar una autèntica reacció en cadena desfavorable. Com en tot alliberament intens d'energia hi va haver soroll, moviment i poca serenitat per l'intercanvi d'idees. La imatge que ho sintetitzava va sortir als diaris: una veïna, que vivia davant del Fòrum i que havia vist com li canviaven un paisatge degradat i brut per un de molt més digne, es convertia, amb la cassola a la mà, en una icona del boicot a l'acte inaugural. El Fòrum ha participat de la bellesa de l'utopisme i per aquest motiu d'un dels seus defectes més acusats: la creença en una societat compacta i compromesa de forma natural en la seva pròpia millora. Però sabem que som d'una altra manera perquè, per exemple, generem les disfuncions i la insostenibilitat que el mateix Fòrum ha denunciat. El refús al saber existeix i certes espurnes anecdòtiques, i aparentment banals, ens ho recorden. Ens haurem d'anar acostumant a les reaccions en cadena. Només estan a l'espera que arribi la seva massa crítica.

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/opinio/el-final-del-forum-2004-i-la-massa-critica-a-lespera-un-article-dalbert-punsola>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/opinio/el-final-del-forum-2004-i-la-massa-critica-a-lespera-un-article-dalbert-punsola>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

(<http://www.diba.cat>)

[Arxiu \(/arxiu\)](#)

[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](#)

[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](#)

[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](#)

[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)

[Contacte \(/formulari/contacte\)](#)

[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)

[https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888\)](https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888)

[http://www.twitter.com/xarxasost\)](http://www.twitter.com/xarxasost)

[http://youtube.com/xarxasost\)](http://youtube.com/xarxasost)

[\(rss.xml\)](#)